
[2021-34-RE](#)

Causa 2021-34-RE

(Amorós Orell c/ Tarragó Goarré)

Número de registre 241-2021. Recurs d'empara

Aute del 14 de juny del 2021

BOPA núm. 70, del 23 de juny del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 26 d'abril del 2021, per la representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 30 de setembre del 2020 i contra els autes del 16 de novembre del mateix any i del 19 de febrer del 2021, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del principi de legalitat processal, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, i que s'adoptin les mesures per restaurar els drets vulnerats, d'acord amb l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. Així mateix, demana la suspensió dels efectes i de l'execució de la sentència impugnada fins a la resolució constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, ha plantejat la seva inhibició en aquesta causa, la qual ha estat acceptada pel Ple del Tribunal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 23 de setembre del 2014, la Sra. Sílvia Tarragó Goarré va presentar una demanda de

reclamació de quantitat, en judici civil ordinari, contra la Sra. Maria Àngels Amorós Orell, en què demanava que se la condemnés al pagament de 43.701,61 €, més els interessos legals, en concepte de diverses factures relatives als seus serveis de peritatge com a analista cal·ligràfica.

El 14 d'octubre del 2014, la Sra. Maria Àngels Amorós Orell es va oposar a aquesta demanda i va formular una demanda reconvençional, en què sol·licitava, entre d'altres, que es declarés la manca de diligència i de professionalitat de la demandant, el retorn immediat de tota la documentació lliurada, el pagament de 6.200,00 €, abonats per la prestació d'uns serveis que no van ser mai efectuats, i la condemna per danys i perjudicis ocasionats per un import de 4.211,00 €.

1.2. El 7 de febrer del 2019, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava la demanda principal i condemnava la Sra. Maria Àngels Amorós Orell a pagar a la demandant 43.701,61 €, més els interessos legals devengats des de la data de la contesta a la demanda; i desestimava íntegrament la demanda reconvençional de la defenent, absolent la Sra. Sílvia Tarragó Goarré de totes les pretensions que s'hi contenien.

1.3. La representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència; i, després d'aixecar una excepció de prejudicialitat penal durant la celebració de la vista oral, el 21 de juliol del 2020, va presentar un escrit sol·licitant formalment la suspensió del procediment per prejudicialitat penal, atès que el 14 de juliol del 2020, s'havia admès a tràmit la querella que havia presentat contra la Sra. Sílvia Tarragó Goarré per un presumpte delicte menor de coacció i per un presumpte delicte major d'estafa en grau de temptativa.

1.4. El 30 de setembre del 2020, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què decidia desestimar la petició de suspensió per prejudicialitat penal i desestimar el recurs d'apel·lació presentat contra la sentència de la primera instància, la qual es confirmava íntegrament.

1.5. La representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell va presentar un incident de nul·litat contra aquesta decisió, ja que considerava que la desestimació de la suspensió per prejudicialitat penal era arbitrària i mancada de tota lògica.

El 16 de novembre del 2020, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual no donava lloc a l'incident de nul·litat esmentat.

1.6. La representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell va interposar un recurs d'apel·lació contra aquest darrer aute, i, el 19 de febrer del 2021, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute, notificat a la part recurrent el 7 d'abril del 2021, en què decidia inadmetre a tràmit aquest recurs.

1.7. El 26 d'abril del 2021, la representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 30 de setembre del 2020 i contra els autes del 16 de novembre del mateix any i del 19 de febrer del 2021, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del principi de legalitat processal.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- Aquesta part al·lega que l'argumentació emprada per la Sala Civil per desestimar la qüestió de prejudicialitat penal plantejada és irraonable, absurda i il·lògica, motius pels quals es vulneraria el seu dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa.
- Després d'exposar la jurisprudència constitucional en la matèria (veg. les causes 2009-2-RE, 2014-34-RE i 2017-27-RE), considera que en aquest cas es compleixen tots i cadascun dels requisits legals per admetre la prejudicialitat penal, ja que, d'una banda, la querella presentada va ser admesa a tràmit, i, d'altra banda, existeix una connexió directa entre l'objecte dels dos procediments.
- Segons el seu parer, la concordança de l'objecte dels litigis és evident i, per consegüent, el raonament emprat per la jurisdicció ordinària és arbitrari, irraonable i desproveït de tota lògica, ja que empra uns arguments inversemblants per justificar la seva decisió de desestimació de la prejudicialitat penal.
- Contràriament a l'opinió de la Sala Civil, aquesta part considera que la resolució de la qüestió penal condiona totalment la resolució del procés civil, i fins i tot podria donar lloc a sentències contradictòries; primer s'hauria de dirimir la pretesa il·licitud de les factures d'honoraris professionals per determinar la validesa del contracte de prestació de serveis professionals.
- La declaració de la Sala Civil d'acord amb la qual considera que aquesta part pretén criminalitzar de manera artificial una relació de serveis professionals que va donar lloc a un litigi merament civil, és subjectiva i arbitrària, ja que no es basa sobre cap fet probatori; aquesta part considera que pot exercir l'acció penal, ja que així li ho permet el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
- I, pel que fa al moment de la presentació de la seva acció penal, recorda que la llei processal no estableix cap límit temporal per presentar una qüestió de prejudicialitat penal. La llei només requereix l'admissió a tràmit de la querella i una connexió directa amb l'objecte del procés civil, condicions ambdues reunides en aquest cas, raó per la qual també es vulnera el principi de legalitat processal.
- Així mateix, aquesta part retreu a la Sala Civil no haver donat una resposta concreta a les al·legacions adduïdes en l'incident de nul·litat i en el recurs subsegüent relatives al termini per demanar la prejudicialitat penal i a l'acusació de voler criminalitzar de manera artificial una relació de serveis professionals, desvirtuant d'aquesta manera la funció del procediment de l'incident de nul·litat, incorrent en una incongruència omissiva i situant a aquesta part en una posició d'indefensió efectiva.
- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, i que s'adoptin les mesures per restaurar els drets vulnerats, d'acord amb l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. Així mateix, demana la suspensió dels efectes i de l'execució de la sentència impugnada fins a la resolució constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa a la desestimació de la prejudicialitat penal, la Sala Civil conclou que el resultat del procediment penal no condiona, ni varia el resultat del litigi civil; ans al contrari, considera que si la determinació d'un incompliment de les obligacions contractuals de la demandant fos declarada, aquest fet permetria considerar l'existència dels delictes investigats en el procediment penal.

- Afegeix que la suspensió demanada provocaria una nova dilació del procediment totalment injustificada, sobretot si es té en compte que tot i que la recurrent va al·legar una apropiació indeguda en el procediment civil, només es va reservar la possibilitat d'accions penals després de més de 5 anys des de l'inici del plet.

- Per tant, la Sala Civil considera que es va donar una resposta fonamentada en Dret respecte de la prejudicialitat penal, sense que aquesta argumentació pugui ser qualificada de mancada de lògica, de subjectiva o, fins i tot, d'arbitrària.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació, ni una tercera instància.

3.2. La part recurrent al·lega en el seu recurs d'empara que la decisió de la Sala Civil de desestimar la seva petició de suspensió del procediment civil per prejudicialitat penal, així com la seva decisió de desestimar l'incident de nul·litat formulat seguidament, deriven d'un raonament il·lògic indegudament fonamentat en Dret i que vulneren, per aquest motiu, el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3.3. En les seves decisions, la Sala Civil recorda que el reconeixement d'una prejudicialitat penal implica l'acompliment de diverses condicions formals i de fons.

3.4. Així, destaca que la querella va ser admesa a tràmit, que el seu objecte està vinculat amb el del procediment civil en curs, i que, efectivament, la llei no preveu cap termini per presentar una querella respecte d'una causa que està en curs en matèria civil.

3.5. No obstant això, la Sala Civil indica que si bé aquestes condicions formals per demanar la suspensió del procediment civil estan reunides, la llei disposa també que el reconeixement de la prejudicialitat penal exigeix que la resolució de la causa penal sigui indispensable per a la resolució de la causa civil.

3.6. Aquesta apreciació de l'aplicació de la llei correspon a les jurisdiccions ordinàries, la Sala Civil detalla de manera clara els motius pels quals la resolució de la causa civil en curs no depèn del resultat de la querella. Fins i tot precisa que la decisió civil en relació amb el respecte de les obligacions contractuals contribuirà a aclarir l'aspecte penal de la controvèrsia entre les parts.

3.7. Altrament, si el termini escolat entre l'inici de la demanda civil i la presentació de la querella no constitueix un motiu formal de desestimació de la prejudicialitat penal, aclareix i dona suport al raonament de la Sala Civil, d'acord amb el qual és la insatisfacció de la recurrent davant les decisions adoptades en matèria civil allò que l'ha dut a intentar ulteriorment una acció penal.

3.8. El raonament detallat de la Sala Civil està doncs fonamentat en Dret i no pot ser qualificat d'il·lògic o d'arbitrari. Per consegüent, malgrat que la insatisfacció de la recurrent davant les decisions impugnades pugui ser comprensible, aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional i ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2021-34-RE interposat per la representació processal de la Sra. Maria Àngels Amorós Orell contra la sentència del 30 de setembre del 2020 i contra els autes del 16 de novembre del mateix any i del 19 de febrer del 2021, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de juny del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caultet
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat